

אנה רגינסקי - ANNA RAGINSKY

1891-1981

סיפור חייה של פורצת דרך

מוגש ע"י: קובי ברדה, ת"ז: 027288869

במסגרת מטלת קורס: נשים יהודיות אמריקניות ומפעלן הציוני.

תוכנית רודרמן, אוניברסיטת חיפה

אנה רגינסקי - (1891-1981) - ANNA RAGINSKY

המשפחה והשנים הראשונות

אנה רגינסקי (הידועה גם בשמה הפרטי עברי חנה, ושמות משפחה **קובל** ו-**סליק**), היא הבת הרביעית של מנדל קאבל ורבקה (בקי) קינן. סיפור משפחתה חשוב כדי להבין את הרקע והסביבה ממנה ינקה את הפעילות הענפה והחלוצית הוא עשתה למען הקהילה בכלל וישראל בפרט.

כאשר הייתה אנה תינוקת, נפטר אביה מנדל קבאל, בגיל 27 ממוות נוראי בחמאם טורקי, כאשר חום האמבט צרב את גופו למוות.

אמה בקי, נאלצה כאמא צעירה בשנות ה - 20 לחייה, לעקור ממושבה ברוצ'סטר, ניו-יורק ועברה לגור ליד אחיה בבוסטון.

אך בקי, אשה עצמאית, החליטה לעקור לעיר פורטלנד, מיין ולהקים במקום מסעדה שתספק את צרכיה שלה ושל ארבעת בנותיה (פרידה, אסתר, אגאסטה ואנה).

מי שיהפוך לימים לבן-זוגה, **עמנואל קינן**, אותה הוא הכיר בעברה בניו - יורק, החליט לעקור אחריה ולעבור לפורטלנד, מיין ולהעתיר על הבנות חום ואהבה. כפי שמתאר זאת איזיה קינן בספרו¹.

לבסוף, נעתרה בקי לחיזוריו, והפצרות החוזרות ונשנות של הבנות, והסכימה להינשא לעמנואל קינן ב - 3.7.1904.

המשפחה עברה באותו הקיץ לעיירה סט. סטפאן שבקנדה, עירייה בה כמעט ולא הייתה קהילה יהודית.

אך האקטביזם המשפחתי היה חלק מתבנית ה - DNA של המשפחה החדשה.

כאשר ב - 1905, נולד האח ישעיהו (איזיה) קינן, מי שיהפך לימים למייסד של ארגון איפא"ק (AIPAC), השדולה למען יחסי ישראל -ארה"ב, שלח עמנואל את אנה, בת ה - 14 ואחותה הגדולה

אסתר בחזרה לעיר פורטלנד, מיין, מרחק של 225 מייל בכדי לקנות ספר תורה.

טקס ברית המילה, סימן את הפיכת ביתם לבית הכנסת של הפזורה היהודית הקטנה שהייתה במקום וכל העיירה הוזמנה לחגוג את הפיכת מעונם לבית הכנסת הראשון בעיירה.

¹ פרטים מתוך האוטוביוגרפיה של איזיה קינן -

ב - 1.4.1911, עקרה משפחת קינן לעיר הגדולה טורנטו. היה זה צעד חשוב בהתפתחות האקטביזם והפעילות הציונית של כל המשפחה.

הבית של משפחת קינן הפך למעון אירוח הרשמי של פעילים ציונים. שורה של פעילים ואקטביסטים ציונים עברו בבית משפחת קינן בטורנטו, אותם אירחו אם המשפחה בקי ובן זוגה, עמנואל, הציר הקנדי לקונגרס הציוני. אנשים כמו ד"ר שמריהו לוין (אקטיביסט ציוני וממקימי הטכניון), מאיר ויסגל (מי שהיה עוזרו של חיים וייצמן וממקימי מכון וייצמן), ד"ר שמואל מרגוש (מנהיג ציוני ומנהל התקשורת של קק"ל אמריקה), מ.גיי סלונים (נשיא והועד היהודי-אמריקאי של סנט לואיס ומכר של הנשיא טרומן) ועוד מנהיגי קהילה, עיתונאים ומחזאים ציונים עברו בביתם של משפחתה של אנה רגינסקי. זו הייתה הסביבה בה גדלה אנה ואלו האנשים ששימשו כמקורות ההשראה שלה מגיל ילדות ועד נערותה המוקדמת.

צעדים ראשונים של אנה רגינסקי בעולם העשייה הציוני.

אנה החלה את המעורבות שלה בתנועה הציונית כבר בגיל 17 (בשנת 1908), אז נבחרה לתפקיד סגנית הנשיא של סניף של המועצה הציונית בעיר טורנטו² בשנת 1910, הייתה מהחמות³ על הישג השיא של גיוס \$10,000 לפלסטינה, שהייה אז תרומת שיא.

בשנת 1911, בהגיעה לגיל 20, נבחרה אנה לראשונה בחייה לתפקיד ציבורי ומונתה כסגנית הראשונה של נשיא המועצה הציונית של טורנטו.

באותה התקופה נישאה אנה לג'וזף סליק וילדה את בנם היחיד, לאו סליק בשנת 1913. הקשר של אנה רגינסקי לאירגון "הדסה", החלה בנסיעה עם אחותה אסתר, לכנס הראשון של בנות ציון, שנערך ב - 29-30/6/1914 בעיר רוצ'סטר שבניו יורק. הכנס הזה, היה גם הכנס בו הוחלט באופן רשמי על הקמתה של הדסה לאחר שהמשתתפות "שוחחו בצורה ארוכה ונעימה", הן החליטו לקבל את הצעת ההחלטה⁴ האומרת ש: "מטרתו של האירגון היא קידום של מוסדות יהודיים, היזמות בפלסטינה והטיפוח של רעיונות ציונים באמריקה" ולשנות באופן רשמי את שם האירגון ל- "הדסה" - ארגון הנשים הציוניות של אמריקה.

² [Anna Raginsky Dead at 90](#), Jewish Telegraph, 17/2/1981, p.p 4

³ [Hadassah Leader Honorod at Mont'i Negev Dinner](#), Jewish western bulletin, September 28, 1954, page 32

⁴ Erica B. Simmons, [Hadassah and the Zionist Project](#), Rowman & Littlefield 2006, pp. 18

אך נראה כי יותר מכל, הציתה את התלהבותה של רגינסקי הגב' הנרייטה סולד, המקימה של הדסה. באותו כנס ההקמה, הדגישה סולד כי מטרת הפנים של הארגון בארה"ב תהיה להקים ביה"ס לצינות שיהיה:

" לחנך נשים אמריקאיות ציוניות להיות מנהיגות יעילות של מועדוני חברות, מארגנות ותעמולתיות"⁵. כפי שמתואר בדף ההיסטוריה של הדסה בארכיון היהודי של אונטוריו⁶, אנה שבה מהכנס "משולהבת ונחושה" למשימה של הקמת שלוחה של הדסה בקנדה.

לאחר מספר ניסיונות לכנס אסיפה (שלא צלחו), עלה בידה לכנס בחודש אוקטובר 1916 את כנס היסוד של הדסה בקנדה.

רק 14 משתתפות הגיעו לכנס שאליו נשלחו כ-300 הזמנות.

בכנס ההקמה, נבחרה הגב' אנה סליק לנשיאה של הארגון שאמור היה לקום בעיר טורנטו, קנדה. המשימה הראשונה שלקחה על עצמה אנה והחברות, היה לגייס תרומות לשליחה של בגדים וציוד לפליטים מפלסטינה.

הצוות של הנשים, באמצעות תרומות מדלת לדלת, הצליחו לגייס סכום של \$500 (סכום השקול ל- \$12,000 בערכים של ימנו), וכ- 1350 פירטי לבוש, שנשלחו לאלכסנדריה שבמצרים, עבור פליטי המלחמה שגורשו ע"י העות'מנים במסגרת מבצע יפו.

במהלך מלחמת העולם הראשונה, הקימה⁷ אנה את הקבוצה: **"Soldiers' Comfort League"** שחרטה על דגלה את נושא "לטפל בחברי הליגיון היהודי הקנדי ששירתו בפלסטינה".

בחודש מרץ 1917, הגיע הגב' סולד לטורנטו בכדי לנאום בפני הארגון.

הפעם כבר הגיעה כבר קבוצה גדולה של נשים יהודיות לכינוס אותו ערכה אנה בכדי לשמוע את הנרייטה סולד. הנאום של אנרייטה סולד היה מחשמל וסחף אחריו קבוצה גדולה של נשים שהצטרפה לארגון באופן פעיל.

בראשון עד השלישי ליולי, 1917, נערך הכנס ה-15 של הפדרציה הציונית של קנדה בעיר ווינפג⁸ במעמד של מנחם שיינקין, ד"ר נחום סירקין וד"ר בן ציון מוסינזון.

בכנס זה, הציגה אנה סליק את ההצעה המכוננת שלה. ההצעה הייתה להתיר את ההקמה של סניפים של הדסה בכל רחבי קנדה.

⁵ Rebecca Boim Wolf, Jessie Sampter and the Hadassah school of Zionism, at: **The Women Who Reconstructed American Jewish Education, 1910-1965**, Edit by Carol K. Ingall, UPNE, p. 47

⁶ Ontario Jewish Archives Website, [Canadian Hadassah-WIZO \(CHW\)](#)

⁷ Michael Brown, **Canada: From Outlaw to Supreme Court Justice, 1738-2005**, [Jewish womans archive](#)

⁸ Joseph Glass, "The Settlement of prairie Jews in palestine, 1917-39," *International Journal of Canadian Studies* 16 (1997): 215-44; and his "isolation and alienation: Factors in the Growth of Zionism in the Canadian prairies, 1917-39," *Canadian Jewish Studies* 9 (2001): 85-123.

ההחלטה התקבלה ברוב סוחף, ובתקופה שעד הכרזת בלפור (נובמבר 1917) הוקמו 4 סניפים חדשים של הדסה בערים הקנדיות: המילטון, לונדון, ברדפורד ו-ווינדזור.⁹

הפעילות הראשונה שעשה הסניף שהחל בחודש יוני 1917, היה לארגן חרם מאורגן של נשות טורנטו על עליית מחירי הלחם הכשר, כאשר מחאות של נשות טורנטו נעשו בפני מאפיות, חנויות מכולת ומסעדות שהגישו את הלחם הכשר. ביותר ממקום אחד בטורנטו נרשמו עימותים בין נשים למקומות בהם נמכר הלחם וזאת לאחר שנשים ניסו להסיר את הלחם מהמדפים.

בדיווח¹⁰ בדף השער של העיתון *שרברוק דיילי רקורד*, דווח ע"י קנדיין פרס דיספאץ' כי החרם הסתיים ביום ה- 17.6.1917, לאחר שלושה שבועות, בניצחון גדול של הנשים היהודיות של טורנטו. המאפיות הסכימו להפחית את מחיר הלחם ל- 10 סנט והתחייבות להפחית ל- 9 סנט, אם תהיה ירידה נוספת במחיר החיטה.

בשנת 1919, בכנס ה- 16 של הארגונים הציוניים בטורנטו, קנדה, יצאה לדרך התארגנותה של "הדסה קנדה" באופן רשמי¹¹.

ההחלטה הראשונה של הדסה שבדרך הייתה להקים את "קרן היד התומכת"¹² ולהעמיד בראשה את ליליאן פריימן, מי שתהפוך לימים ליו"ר הראשונה של הדסה-קנדה.

הקרן הצליחה לגייס¹³ סכום של \$200,000 (כ- 2.98 מיליון דולר של ימנו) להקלה בעקבות נזקי מלחמה"ע-ה-1 של הטורקים. הסכום העצום היווה קטליזטור עצום לגיוס הנשים ולהגדלת מוטות הסניפים של הארגון ברחבי קנדה.

שנות ה - 20 - ביסוסה של תנועת הדסה

שנת 1921 הייתה שנה משמעותית מאוד בחייה של אנה סליק. בן זוגה, ג'וזף נפטר בגיל 60 והותיר את אנה לטפל בבנה בחייה הפרטיים, דווקא בתקופה הציבורית המשמעותית ביותר בחיי הארגון שבו הייתה חברה בכירה.

ארגון הדסה הפך לראשונה לאירגון לאומי בקנדה, כאשר אנה נבחרת כסגנית הנשיאה ל-**ליליאן פריימן**.

⁹ Gerald Tulchinsky, [Canada's Jews. A People's Journey](#), Toronto, University of Toronto Press, 2008, p -171

¹⁰ [Toronto jewish woman lift bread strike](#), **Sherbrooke Daily Record**, June 19, 1917, page 1

¹¹ [Hadassah Marks 18th Birthday in Canada](#), Jewish Telegraph, 29/10/1934, p.p 4

¹² Shulamit Reinharz, Mark A. Raider, *American Jewish Women and the Zionist Enterprise*, Brandeis University Press, 2004, page 136

¹³ [More than just Mrs.](#), The Jewish Musium and archives of BC,

הארגון הדסה קנדה, הצטרף לאירגון העולמי וויצו (Women's International Zionist Organization WIZO) והסניף בראשו עמדה אנה, כבר הכיל 300 חברות פעילות בעיר טורונטו במסגרת של 7 סניפים שונים ברחבי העיר. בוועידה הציונית ה-12, בה השתתפה לראשונה משלחת של הדסה קנדה, התקבלה לראשונה¹⁴ החלטה לאסוף כסף להקמתו של ביה"ס חקלאי לבנות. בשנת 1922, הוקצה סכום לרכישה של כ- 500 דונם של קרקעות חקלאיות בעמק יזרעאל בישוב נהלל. אך הסכום היה חסר וללא התערבותה של הדסה קנדה בהעברה של תקציב נוסף, לא היה ניתן להתגאות בהקמת ביה"ס לבנות חקלאיות בשנת 1926 בנהלל.

בשנת 1924, כללה תנועת הדסה-קנדה כ-4500 חברות שגייסו מדי שנה סכום של \$45,000 (כ- \$650,000 של ימינו) שהועבר לפלסטינה.¹⁵

במשך העשור הזה, שבו הדסה ביססה את עצמה ברחבי קנדה, נעשו פעולות שונות לאיסוף כסף בצורה יצרנית. אחת מהפעילויות הללו היה ההקמה של שוק בו נמכרו מוצרים מעשי ידי הנשים ובצמידות לו מסעדה שהסעידה את הבאים לאירוע. בשנת 1924, יזם הסניף של אנה רגינסקי, הדסה-טורונטו את מוסד "**הבזאר**". החשיבה הייתה לעשות מגבית/גיוס כסף לפלשטינה, אגב אירוע לכל המשפחה. מצד אחד מייצרים אירוע המשרת גם את הבילוי המשפחתי מחד, ומאידך גם את המטרה של גיוס כסף למען המטרה אותה נבחרה ע"י נשות האירגון. מוסד היריד נעשה בקהילות השונות בקנדה ע"י נשות הדסה. מדווח הסופר המיוחד של הצפירה בשנת 1927¹⁶, על הפעילויות שעושות נשות מונטריאול בשוק אותו ייסדו: "עלתה בידי הדסה לעניין את הציבור העברי במונטריאול והם באו בהמוניהם". לגבי איסוף הכסף הוא מתאר בהתלהבות: " כל אחד ואחד מהמבקרים, מתעכב, מפשפש ואינו יכול שלא לקנות דבר מה, בראותו את מסירות הנעלה של הנשים, שעבודות קודש הן עושות".

---

¹⁴Esther Carmel- Hakim, **Canadian Hadassah/Wizo and the establishment of the women's agricultural school at Nahalal**, Canadian Jewish Studies, Volume 12, 2004, page 103

¹⁵ Michael Brown, **Canada: From Outlaw to Supreme Court Justice, 1738-2005**, [Jewish womans archive](#)

¹⁶א.נירנברג, **פעולות הדסה בקנדה** - הצופה, 23.12.1927, בתוך אתר: עיתונות יהודית היסטורית, הספרייה הלאומית-אוניברסיטת ת"א

בשנת 1927, אנה סליק השתתפה¹⁷ כציר בוועידת ההסתדרות הציונית של קנדה, שהתקיימה ביולי. ההחלטה החשובה ביותר שהתקבלה שם הייתה לגייס תרומה של מיליון דולר לגאולת אדמת וואדי חווארת הידועה כיום כעמק־חפר.

אחד מהפרויקטים היותר יצרתיים של הסניף נעמי (הדסה טורנטו), היה איסוף מתכונים ואיגודם בספר הבישול - "[Naomi Cook Book](#)" (בקיטור' ספר במהדורה רביעית שיצאה לאור בשנת 1960), שהודפס לראשונה בשנת 1928. הספר הפך לרב מכר, וזכה מאז למודלים של חיקוי ואף הונצח בספר שסקר את ההתפתחות הקולוניאלית וספרי הבישול בקנדה¹⁸, שאנה זכתה לכבוד להיות מי שכתבה את הברכה לקוראי הספר.

בשנת 1928, החליטה הדסה קנדה לסייע בהקמה של הקומה השנייה של המבנה ומבנה המנהלה עבור בית הבראה במוצא, שנבנה ע"י קבוצת גורדנה שכלל 60 מיטות למבריאים¹⁹.

שנות ה - 30 - המעבר למונטריאול

הפעילות של אנה הייתה מגוונת וחצתה את גבולות הפעילות בהדסה. בשנת 1930, הייתה המנוע מאחורי איחוד הקהילות בערים השונות של קנדה לקהילה אחת. לאחר שהמהלך עבר בהצלחה בעיר טורנטו, פעלה רגינסקי לאיחוד הקהילה בעיר מונטריאול²⁰.

בשנת 1931, כעשור לאחר ששכלה את בעלה הראשון ג'וזף, נישאה אנה קבאל לאברהם רגינסקי במונטריאול שבקוויבק, קנדה. אברהם רגינסקי היה פעיל ציוני ובין תפקידו שימש כגזבר של ארגון "איחוד תלמוד תורה" ופדרציית יוצאי פולין, נשיא קהילת בני יעקב וחבר במועצה הלאומית של ארגון ציוני קנדה²¹.

לזוג לא היו ילדים משותפים.

בתקופה זו עוברת אנה לעמוד בראשות הסניף המקומי של מונטריאול כאשר היא ממשיכה לכהן כסגניתה של ליליאן פרימן בהדסה הארצית.

¹⁷ [בישובי העובדים](#), על המשמר, 4.11.1949, עמ' 3

¹⁸ Elizabeth Driver [Culinary Landmarks: A Bibliography of Canadian Cookbooks 1825-1949](#), University of Toronto press pp 677

¹⁹ מרדכי אשל, [בית ההבראה 'ארזה' של קופת חולים מיסודה של ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ ישראל](#), אתר גרעין מרחבים

²⁰ [JEWRY KEHILLAH OF CANADIAN SEEK TO ORGANIZE UNITED](#), The Sentinel, 28.11.1930, page 37

²¹ [Abraham Raginsky. Canadian Zionist Leader. Dies in Montreal](#), Jewish Telegraph, 6/1/1941, p.p 4

בכנס של שנת 1935, נושאת אנה דברים בשם ארגון הדסה בכנס ה- 24 של ארגון ציוני קנדה ושם היא מתארת כי 42% מסך כל התרומות שגויסו באותה שנה בקנדה, מקורן בארגון הדסה²². כמו-כן, אמרה רגינסקי כי בין השנים 1923-1935, הצליחה הדסה קנדה לאסוף סכום של כ- \$160,000 עבור ביה"ס לבנות שבנהלל.²³

שנות ה- 40 - היבחרותה לתפקיד יו"ר הדסה קנדה

ביום ה- 21.1.1941, נבחרה²⁴ אנה לתפקיד יושבת הראש, בכנס ה-10 של הדסה קנדה, בעיר מונטריאול. אנה תמלא את תפקידה זה עד שנת 1947, ולאחר מכהן תכהן כנשיאת הכבוד של האירגון עד יום מותה בשנת 1981. בשנת 1942, תשכול²⁵ אנה את בן זוגה השני, אברהם רגינסקי. בתקופת מלחמת העולם השנייה, עסקה הגב' רגינסקי בהכנות ליום שאחרי המלחמה, והשיקום של יהדות אירופה בפלשתינה. באגרת מיוחדת לראש השנה²⁶ שפורסמה לציבור היהודי הקנדי, דחפה הנשיאה להמשך יישוב של יהודים בפלשתינה, מעבר ל- 35,000 שהצליחו לברוח מציפורני הנאצים. בכנס שנערך עבורה ובהשתתפה ב-16.10.1941 בוויניפיג, קנדה²⁷, הציגה את התוכניות לגיוס כסף ליישוב מחדש של הפליטים מאירופה. בכתבה²⁸ המסכמת את שלוש השנים הראשונות של **אנה רגינסקי** כיו"ר הדסה קנדה, בוצעה סקירה על הפרויקטים שנעשו מהסכום של \$750,000 (מעל 13.12 מיליון דולר בערכים של היום) שגייסה הדסה בתקופת מלחמ"ע השנייה. במסגרת הפרויקטים שתוקצבו כתוצאה מתקציב זה ניתן למנות את בית ההבראה במוצא, בית הספר החקלאי בנהלל, בית תינוקות ב-ים, קרן שרותי המלחמה של מפעל עליית הנוער. כמו-כן תרמה הדסה קנדה יחד עם שותפים נוספים כ- 30 מיטות לביה"ח של הצלה האדום הקנדי באנגליה, בית החלמה ושעשועים עבור שירותי העזר הטריטוריאלי בא"י, וזיוד אמבולנסים באנגליה ובא"י. 12 האמבולנסים, שנתרמו²⁹ ע"י הפדרציות הבריטיות ובהם גם של ויצ"ו קנדה, הועברו להפעלתן של נהגות עבריות, שעשו זאת כחלק מהסיוע לצבא הבריטי בפלסטינה.

²² [Canadian Sees Jewish Labor Building Zion](#), Jewish Telegraph, 22.1. 1935, page 8

²³ דורותי קהן, [קונגרס ויצו ננעל היום](#), פלסטיין-פוסט, יום ראשון, מרץ 31, 1935; עמוד 5

²⁴ [Mrs. Raginsky Elected Head of Canadian Hadassah](#), JTA, 23.1.1941

²⁵ [abraham raginsky canadian zionist leader dies in montreal](#), JTA, 6/1/1942

²⁶ [Mrs. Raginsky's message](#), Jewish western bulletin, September 14, 1941, page 21

²⁷ [Mrs. A. Raginsky of Montreal will conferr in Winnipeg](#), Winnipeg Free Press, 16/10/1941

²⁸ [750,000 מהדסה הקנדית לארץ ישראל, הבקר, יום ראשון, מרץ 05, 1944](#)

²⁹ [12 אמבולנסים נמסרו אתמול לרשות הצבא הבריטי בארץ](#), המשקיף, יום שישי, אפריל 16, 1943, עמוד 6

באמצע שנות ה - 40, הכילה הדסה כבר 9000 פעילות הפזורות על פני 203 סניפים ב - 68 ערים ברחבי קנדה.

לקראת סוף מלחמת העולם השנייה, יצאה משלחת של ציוני קנדה לכנס הבינלאומי שנערך במהלך אפריל 1945 בסן פרנסיסקו, כאשר אנה רגינסקי מייצגת את הדסה קנדה³⁰. בכנס התחייבו הנציגים היהודים לדאוג לאפשר לפליטים היהודים להגיע לפלסטינה ולפעול למען כתב זכויות לחירויות האדם. ב - 26.2.1947 בכנס ה - 12 של הדסה קנדה בעיר ניאגרה פולס, סיימה אנה רגינסקי את כהונתה כיו"ר של הדסה ומונתה לנשיאת הכבוד של האירגון, תואר אותו היא החזיקה עד יום מותה בשנת 1981.

פעילותה הציבורית משנות ה - 50 ועד שנות ה - 80.

לאחר הקמת המדינה, הגיעה במהלך 1949 אנה רגינסקי לביקור בן שלושה חודשים, אותו ערכה במדינת ישראל. בביקור זה³¹ ערכה בדיקה ביישובי עמק חפר לבחון את הישגים שהוקמו במקום כתוצאה מהתרומה שאספה הדסה בשנות ה - 20 לגאולת הקרקע. אחד הפרויקטים החשובים שנעשו בתקופתה של רגינסקי כיו"ר הדסה קנדה היה לפתח את העיר באר שבע, כחלק מהחזון להפרחת הנגב.

במהלך ביקורה בן שלושת החודשים בארץ, היא הגיעה לעיר באר-שבע³² שאומצה ע"י ויצ"ו קנדה, שרכשה כ - 5000 דונם ליד העיר והשתתפה בטקס הנטיעות של פארק האשלים. רגינסקי הייתה אורחת הכבוד שהתחייבה להמשיך ולתרום לפיתוח העיר באר-שבע, ובנאומו אמרה כי: "בטוחני, כי מדינת ישראל לא תשכח אותנו. למרות המעמסה המוטלת עליה. הגלות זקוקה לבשורת הרוח שבאה מן ישראל ולכח המוסרי הגנוז בתוכה".

במהלך הביקור שלה, היא גם סיירה גם בפנימיית הדסים, שהוקמה בשנת 1944 בתרומה שנמסרה ע"י הדסה קנדה, כחלק מהרצון לפעול לקידום עליית הנוער בתקופה של השואה ולאחריה. התרומה שבללה רכישה של 400 דונם³³ עבור יישוב הילדים ונערים שברחו מהשואה.

לאחר שהתפנתה מתפקידיה הציבוריים בהדסה, היא נבחרה לעמוד בראשות קרן הייסוד הקנדית. בשנת 1954, זכתה אנה רגינסקי להיות האשה הראשונה³⁴ בתולדות ההיסטוריה היהודית הקנדית, הזוכה לאירוע לכבודה, במסגרת "ארוחת הנגב", הנחשב לאירוע הגדול והחשוב ביותר העולם היהודי בקנדה.

³⁰ [Cahadian Delegation at San Francisco Will Support Aid for Jews. Official Says](#), JTA, 26.4.1945

³¹ [ביישובי העובדים](#), על המשמר, יום שני, אפריל 11, 1949; עמוד 3

³² [באר-שבע עיר הנגב](#), הבקר, יום שני, אפריל 04, 1949; עמוד 2

³³ [Canadian hadassah will establish childrens settlement in palestine to care for refugees](#), JTA, 24.11.1944

³⁴ [Hadassah Leader Honorod at Mont'i Negev Dinner](#), Jewish western bulletin, September 28, 1954, page 32

הארוחה שנעשתה לכבודה נועדה להודות לה על תרומה רבת שנים לארגון הדסה, קק"ל, קרן הייסוד והבונדס הישראלי.

בכתבה גם מצויין כי כבר במהלך השנה הראשונה שלה בתפקידה בקרן הייסוד, גדלו התרומות לקרן מ - 200,000\$ ל - 300,000\$, מה שהביא את מארגני האירוע לכנותה כ - "הגב' רגינסקי שייכת לאותו ביה"ס של הציונים, שאף פעם לא נחים, ותמיד ימצאו זמן לג'וב הגדול הבא לציונות, יהדות קנדה וישראל".

ביולי 1956, הייתה אנה לאשה הראשונה בקנדה שעוטרה באות "אשת חיל"³⁵, שהייתה האשה הראשונה בקנדה שהצליחה למכור אג"חים של הבונדס הישראלי בהיקף של למעלה מ - 100,000\$.

לאחר מותה ספדה לה³⁶ **מריאל סמול**, מי שהייתה נשיאת ויצ"ו-הדסה באותם הימים: "אננה הייתה אישיות חיה ודינאמית שלכתה יהווה חור ענק בקהילה היהודית הקנדית בכלל וביצ"ו-הדסה בפרט, שממנהיגותה, נהנינו כל כך הרבה שנים".

חייה של אנה רגינסקי היו שזורים בחיבור שבין יהדות קנדה למדינת ישראל. מעבר לתפקידיה בהדסה וביצ"ו ובקרן הייסוד, פעלה אנה בשורה של אירגונים בתפקידים שונים. בין היתר פעלה ב: **במועצת הנשים של מונטריאול ובמועצת הנשים הארצית, הקונגרס היהודי בקנדה, ארגון הנשים של תלמוד התורה, קהילת אמהות למען עזרה לקהילה בטורנטו, ארגון הנשים הקנדי, בנות האימפריה, ארגון הנשים היהודי של ביה"ח, חטיבת הנשים של הבונדס במונטריאול, חטיבת הנשים של הפדרציה של פילנטרופיה יהודית בקנדה, ועדת החלוקה הלאומית האמריקאית, ארגון הנוער יהודה הצעיר והארגון הקהילתי YM-YWHA.** במהלך חייה הונצחה בישראל הגב' רגינסקי במועדון ויצ"ו באשקלון ובשם של מבנה בפנימיית הנוער הדסים.

#####

³⁵ [Mrs. Raginsky named "Woman of Valor"](#), Jewish western bulletin, July 27, 1956, page 4

³⁶ [Helped from Hadassah. Anna Raginski mourned.](#), The Canadian Jewish news, February 19, 1981, page 1

ביבלוגרפיה

1. [abraham raginsky canadian Zionist leader dies in montreal](#), JTA,6/1/1942
2. **ALL MY CAUSES**,by: I.L. Kenan,Near East Reaserch,1985 p.p V, 1-3
3. [Anna Raginsky Dead at 90](#), Jewish Telegraph,17/2/1981, p.p 4
4. [Cahadian Delegation at San Francisco Will Support Aid for Jews. Official Says](#), JTA, 26.4.1945
5. [Canadian hadassah will establish childrens settlement in palestine to care for refugees](#), JTA, 24.11.1944
6. [Canadian Sees Jewish Labor Building Zion](#), Jewish Telegraph,22.1. 1935 ,page 8
7. Elizabeth Driver [Culinary Landmarks: A Bibliography of Canadian Cookbooks1825-1949](#), University of Toronto press pp 677
8. Erica B. Simmons, [Hadassah and the Zionist Project](#), Rowman & Littlefield 2006 , pp. 18
9. Esther Carmel- Hakim, **Canadian Hadassah/Wizo and the establishment of the women's agricultural school at Nahalal**, Canadian Jewish Studies, Volume 12, 2004 , page 103
10. Gerald Tulchinsky, [Canada's Jews. A People's Journey](#),. Toronto, University of Toronto Press, 2008, p -171
11. [Hadassah Leader Honorod at Mont'l Negev Dinner](#), Jewish western bulletin, September 28, 1954, page 32
12. [Hadassah Marks 18th Birthday in Canada](#), Jewish Telegraph,29/10/1934, p.p 4
13. [Helped from Hadassah. Anna Raginski mourned](#), The Canadian Jewish news, February 19, 1981, page 1
14. [JEWRY KEHILLAH OF CANADIAN SEEK TO ORGANIZE UNITED](#), The Sentinel, 28.11.1930, page 37
15. Joseph Glass, "The Settlement of prairie Jews in palestine, 1917–39," International Journal of Canadian Studies 16 (1997): 215–44; and his "isolation and alienation: Factors in the Growth of Zionism in the Canadian prairies, 1917–39," Canadian Jewish Studies 9 (2001): 85–123.
16. Michael Brown, **Canada: From Outlaw to Supreme Court Justice, 1738-2005**, [Jewish womans archive](#)
17. [More than just Mrs.](#), The Jewish Musium and archives of BC,
18. [Mrs. A. Raginsky of Montreal,will confem in Winnipeg](#), Winnipeg Free Press ,16/10/1941
19. [Mrs. Raginsky Elected Head of Canadian Hadassah](#), JTA, 23.1.1941
20. [Mrs. Raginsky's message](#), Jewish western bulletin, September 14, 1941, page 21
21. [Mrs. Raginsky named "Woman of Valor"](#) , Jewish western bulletin, July 27, 1956, page 4
22. Ontario Jewish Archives Website, [Canadian Hadassah-WIZO \(CHW\)](#)
23. Rebecca Boim Wolf, Jessie Sampter and the Hadassah school of zionism, at: **The Women Who Reconstructed American Jewish Education, 1910-1965**, Edit by Carol K. Ingall, UPNE, p. 47

24. Shulamit Reinhartz, Mark A. Raider, *American Jewish Women and the Zionist Enterprise*, Brandeis University Press, 2004, page 136
25. [Toronto jewish woman lift bread strike](#), *Sherbrooke Daily Record*, June 19, 1917, page 1
26. א.נירנברג, [פעולות הדסה בקנדה](#) - הצופה, 23.12.1927, בתוך אתר: עיתונות יהודית היסטורית, הספרייה הלאומית - אוניברסיטת ת"א
27. [באר-שבע עיר הנוגב](#), הבקר, יום שני, אפריל 04, 1949; עמוד 2
28. [בישובי העובדים](#), על המשמר, 4.11.1949, עמ' 3
29. [ביישובי העובדים](#), על המשמר, יום שני, אפריל 11, 1949; עמוד 3
30. דורותי קהן, [קונגרס ויצו ננעל היום](#), פלסטיין-פוסט, יום ראשון, מרץ 31, 1935; עמוד 5
31. מרדכי אשל, [בית הבראה 'ארזה' של קופת חולים מיסודה של ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ ישראל](#), אתר גרעין מרחבים
32. [750.000 מהדסה הקנדית לארץ ישראל](#), הבקר, יום ראשון, מרץ 05, 1944
33. [12 אמבולנסים נמסרו אתמול לרשות הצבא הבריטי בארץ](#), המשקיף, יום שישי, אפריל 16, 1943, עמוד 6